

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Előterjesztés a Jász Múzeum stratégiai tervének, valamint a 2019. évi munkatervének jóváhagyására
Az előterjesztő megnevezése:	Hortiné dr. Bathó Edit, a Jász Múzeum igazgatója
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2019. február 13.
Mellékletek száma:	2 db
Mellékletek megnevezése:	Stratégiai terv, Munkaterv
Feladatot jelent:	-
Véleményező bizottság:	Humán Erőforrás Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
Előkészítésben részt vevő kabinettitkár neve, aláírása:	Dr. Birinyi Alexandra
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2019. február 1.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	dr. Mága Anita
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/1720/2019.
Előkészítésben résztvevők:	Hortiné dr. Bathó Edit, Kovács Szilvia

a Jász Múzeum igazgatója

***Előterjesztés
a Jász Múzeum stratégiai tervének, valamint a 2019. évi munkatervének
jóváhagyására***

Tisztelt Képviselő-testület!

Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének szervezeti és működési szabályzatáról szóló 7/2013. (II. 14.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 21. § (1) bekezdése szerint a Képviselő-testület éves munkatervben rögzíti feladatait és célkitűzéseit.

A Képviselő-testület a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2019. évi munkaterve jóváhagyásáról szóló 286/2018. (XII. 12.) számú határozatával döntött arról, hogy a 2019. február 13-i rendes ülésének tervezett napirendjei között szerepeljen a Jász Múzeum stratégiai tervének, valamint a 2019. évi munkatervének jóváhagyására irányuló előterjesztés (a továbbiakban: Előterjesztés) megtárgyalása is.

Fentieknek eleget téve az Előterjesztés határidőre elkészült.

Kérem, szíveskedjenek az alábbi határozati javaslatot – egyszerű többséggel – elfogadni.

***Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2019. (II. 13.) határozata***

A Jász Múzeum stratégiai tervének, valamint a 2019. évi munkatervének jóváhagyásáról

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Jász Múzeum stratégiai tervét, valamint a 2019. évi munkatervét jelen határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Erről értesülnek:

1. Jász Múzeum – Jászberény,
2. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal – Szolnok,
3. Humán Erőforrás Bizottság valamennyi tagja,
4. Képviselő-testület valamennyi tagja,
5. Irattár.

Jászberény, 2019. január 30.

***Hortiné dr. Bathó Edit s. k.
igazgató***

*Jász Múzeum munkaterve
2019-es évre*

Jászberény

A Jász Múzeum szakmai munkaterve a 2019-es évre

A Jász Múzeum 2019-ben működésének 145. esztendejét kezdte meg. Ennek következtében a 2019-es évet a Jász Múzeum jubileumi évének tekintjük.

I. Gazdálkodás

A Jász Múzeumot a 2019-es évben is a fenntartónk (Jászberény Városi Önkormányzat) által elfogadott költségvetésből – amelyhez jelentős állami támogatás is társul – takarékosan gazdálkodva tervezzük működtetni.

A szakmai feladatok megvalósításához ebben az évben is szeretnénk minél több pályázati támogatást elnyerni.

II. Épületfelújítások

2019-ben nagy horderejű épület-felújítást nem tervezünk, kisebb méretű javítási munkákra feltétlenül szükségünk van. A Jász Múzeum belső udvarára néző épületek homlokzatának festése több helyen leomlott, ezért ennek kijavítása égetően szükségessé vált, annál is inkább, mivel az év folyamán nagyon sok program ebben a belső udvarban kerül megrendezésre. A több helyen leomló vakolat látványa rendkívül csúnya, ezért **nagyon szeretnénk, ha a belső udvaron álló épületek homlokzata ebben az évben felújításra kerülne.**

III. Raktározás

● A Jász Múzeumnak évtizedekig rendkívül komoly gondot jelentett a megfelelő gyűjteményi raktár hiánya. Legnagyobb örömünkre fenntartónk, Jászberény Város Önkormányzata 2018-ban múzeumunk részére használatba adta a Szent Imre herceg úton lévő – hosszú ideje üresen álló – egykori Kék csillag óvoda épületét. Jelenleg még folyik az óvoda épületének felújítása, de reményeink szerint 2019 márciusában már használatba vehetjük, és megkezdhetjük a műtárgy állományunk szakszerű áttelepítését és elhelyezését. Ehhez különböző tároló szekrényekre és polcokra van szükségünk, amelyek beszerzésére még anyagi forrást kell találnunk.

Ebben az épületben szeretnénk kialakítani a régészeti bázisunkat is.

● Jászberény Város Önkormányzata egy sikeres uniós-pályázatnak (EFOP-4.1.9-16) köszönhetően a múzeum és városháza közös hátsó udvarán egy tanulmányi látványraktárt és oktató termet alakít ki. Az épület építési munkálatai 2019. január elején már megkezdődtek, és a tervek szerint júniusra be is fejeződnek. A látványraktárban műtárgy-gyűjteményünk legjelesebb tárgyai kapnak majd elhelyezést, s ezeket az érdeklődő látogatók is megtekinthetik.

Komoly előrelépést jelent a készülő oktató terem is, amelyben a múzeumpedagógiai foglalkozásainkat tarthatjuk, de helyet ad majd a Múzeumi Esték sorozatunk programjainak és könyvbemutatóknak is.

A látványraktár és az oktató terem berendezésére még nem áll rendelkezésünkre anyagi forrás, de bízunk benne, hogy megoldást találunk rá.

E két új gyűjteményi raktár hosszú időre megoldja múzeumunk raktározási gondjait, de a Szent Imre herceg úti raktár udvarán még bővítésre is van lehetőség.

- *A 2019-es év feladatai sorában kiemelt helyet foglal el a két műtárgy-raktár berendezése, és a műtárgy-állományunk korábbi raktárhelyéről való elszállítása és gyűjteménytípusonkénti, szakszerű elhelyezése az új gyűjteményi raktárakban.*

IV. Humán erőforrás

Múzeumunk 2019-re tervezett feladatait az intézményünk számára engedélyezett 8 fő munkatárssal tervezi megvalósítani. A megszorodott épületek, valamint feladatok (látványraktár, oktató terem) miatt az elkövetkező évben azonban feltétlenül szükséges lesz egy új teremőr munkatárs alkalmazására.

Ebben az évben is élni kívánunk a nagyszámú múzeumi önkéntes gárda segítségével, valamint szeretnénk minél több fiatalt is bevonni a múzeumi önkéntes munkába.

V. Tudományos tevékenység

Gyűjteményi munka

Múzeumunk ajándékozás révén minden évben jelentős műtárggyal (történeti dokumentumok, családi iratok, helytörténeti, néprajzi tárgyak, képeslapok, térképek, plakátok stb.) gyarapodik, de olykor tárgyvásárlásra is lehetőségünk nyílik.

A múzeumba bekerült tárgyakat nyilvántartásba vesszük, és a szakszerű beeltározás után kerül a gyűjteményi raktárba. A későbbiekben megkezdődik tudományos feldolgozása, és állandó vagy időszakos kiállításokon való bemutatása.

Az elmúlt években már megkezdődött az egyes gyűjtemények (Történeti Dokumentációs Tár, Adattár) leltárkönyvi adatainak digitalizálása. Az elmúlt évben az EMMI Járasszékhely múzeumok szakmai támogatása révén megkezdődött a régészeti, helytörténeti és néprajzi gyűjteményünk digitalizálást is.

Ugyancsak digitális formában állnak a kutatók rendelkezésére a jászberényi és néhány jászszági település (Jászapáti, Jászladány, Jászsós-szentgyörgy) anyakönyvei. Jelenleg folyik a jászberényi anyakönyvek mutatórendszerének digitalizálása, amely hamarosan a kutatók részére is használhatóvá válik.

Saját szerverünk nem lévén a Jász Múzeum csatlakozott a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai Módszertani és Információs Központ (rövidítve OMMIK) által szervezett MuseumDigit aggregációs portálhoz. (www.museumdigit.hu) Ott, mint partnerintézmény vagyunk jelen.

A múzeum csatlakozott a Magyar Nemzeti Múzeum OMMIK által fenntartott online digitalizálási rendszerhez, az OnlineData rendszerhez. (<http://jadox.ommik.mnm.monguz.hu>)

A feldolgozás során ide mentjük el a múzeum metaadatait, a saját szerver és leltározó program beszerzéséig, amelyet az elkövetkező időkben pályázat útján szeretnénk majd beszerezni.

Állagvédelem, restaurálás

A Jász Múzeum nem rendelkezik saját restaurátorral, ezért a helytörténeti, néprajzi és egyéb gyűjteményi tárgyak restaurálása kizárólag pályázati úton elnyert támogatás révén lehetséges, restaurátor vállalkozó megbízásával.

A régészeti tárgyak esetében más a helyzet, mert egy-egy építészeti beruházás előtt végzett megelőző régészeti feltárás költségei fedezik a feltárt régészeti anyag tisztításának, restaurálásának és leltározásának a költségeit is.

Tervezett időszaki kiállítás

1.) 2019. május – 2020. május

„A csutkaökörtől a legóig” – Nagyszülők és unokák játéakai

(Időszaki kiállítás a Jász Múzeum anyagából és kölcsönkapott játékokból)

Kiadványok

1.) **Tudomány, érték, hagyományörzés – A Jász Múzeum a Jászság szolgálatában**

(Képes ismertető könyv a Jász Múzeumról)

várható anyagi fedezet: A HACCS pályázata útján

(A Jász Múzeumért Alapítványon keresztül)

1.) **Dr. Suba Györgyné: Rászorultság, érdemesség – Az ONCSA a Jászságban 1940-1950**

Jászsági Füzetek 56.

várható anyagi fedezet: NKA pályázat és előfizetések

2.) **Jászkapitányok** (ismertető füzet)

anyagi fedezet: a Helyi identitás és kohézió erősítése a Jászberényi kistérségben c.

TOP-5.3.1.-16-JN1-2017-00005 sz. pályázat által

3.) **„A félig nyüzött bakkecske” – népmesék a Jászságból**

anyagi fedezet: A Városi Könyvtár nyertes Népmesepont pályázata révén – együttműködéssel

4.) **Redemptio**– A jász és kun települések honismereti lapja, XXVI. évfolyam

várható anyagi fedezet: NKA pályázat, JÖSZ támogatás, előfizetések

Konferencia, emlékülés

1.) Február 16. (szombat)

Dr. Suba Györgyné Kocsis Julianna helytörténeti kutató 80 éves és Fodor István Ferenc helytörténeti kutató 70 éves születésnapjára ünnepsége

rendezők: Jász Múzeum és a Jászok Egyesülete

2.) Szeptember 27. (péntek)

A Jász Múzeum 145 éves jubileumi ünnepsége a Déryné Rendezvényházban és az Ifjúsági Házban

rendezők: Jász Múzeum és a Jász Múzeumért Alapítvány

3.) November 8-10-ig

VI. Hon- és Népismeret Konferencia

főrendező: Honismereti Szövetség

társrendező: Jász Múzeum

4.) November 15. (péntek)

Tudomány napjainak Konferencia

rendezők: Jász Múzeum és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Egyesület

Régészeti terepbejárások, megfigyelések és feltárások

- Jászdózsza- Kápolnahalom tell külső telepe roncsolásmentes kutatásának folytatása
Jászdózsza Község és Jászberény Város Önkormányzata által közösen elnyert turisztikai pályázat révén
  - A jászszállások nyomában – terepbejárások (Pusztakerekudvar, Rashang, Kürt, egyéb Árpád-kori falvak)
  - Római emlékek kutatása– terepbejárások(Jászágó, Jászapáti, Jászboldogháza)
  - Mentő feltárás Jászfákóhalma–Béke Tsz 2. lelőhely
- A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Intézetével közösen
- Mentő feltárás Jászberény – Szent Pál-halom
  - Megelőző feltárások végzése: Jászberény, Alsómuszaj – Homokbánya 1.
Pusztamonostor – Tőzsér tanya
Jászfákóhalma – Béke Tsz2

A munkatársak tudományos kutatásai

Hortiné dr. Bathó Edit etnográfus, múzeumigazgató

Néprajzi kutatások

- A Jászság táncélete – levéltári, adattári, helyszíni kutatások
- A Jászság és a Nagyunság parasztpolgári viseletének összehasonlító vizsgálata – levéltári, adattári és helyszíni kutatások

Gulyás András Zoltán régész muzeológus

Régészeti kutatások

- Jászdózsza-Kápolnahalom tell külső telepe kutatásának folytatása
- Jász szállások kialakulásának történelmi előzményei (levéltári és helyszíni kutatások)
- Római emlékek kutatása a Jászságban

Dr. Farkas Kristóf Vince történész muzeológus

Történeti, helytörténeti kutatások

- A Jászkürt története és művészettörténeti kutatása
- A Jászság címerei
- Jászfényszaru története a középkortól 1945-ig
- A Jászkun kerület elöljárósága (1696-1876)

Kókai Magdolna etnográfus muzeológus

Néprajzi kutatások

- Hiedelmek a Jászságban

VI. Közművelődési tevékenység

Rendezvények:

1.) április 6. (szombat)

Jászsági pendzsom a Víz utcában a jászsági népdalkörök, néptáncgyüttesek és hagyományörző közösségek részvételével

2.) május 17. (péntek)

XX. Multidéző történelmi játszóház

Megidézett kor: 18. század eleje: Rákóczi és kora

rendező: Jász Múzeum, Jász Múzeumért Alapítvány, Jászkerület Nonprofit Kft.

3.) június 22. (szombat)

Múzeumok éjszakája

Múzeumok éjjel-nappal Jászberényben – a Szikra Galériával és a Hamza Múzeummal közösen

rendező: Jász Múzeum és a Jász Múzeumért Alapítvány

4.) szeptember

VIII. Jászsági Pálinkamustra – Jászsági Pálinka Lovagrenddel közösen

5.) **Múzeumi Esték** c. régészeti, helytörténeti, néprajzi ismeretterjesztő előadás sorozat
8 alkalommal

rendező: Jász Múzeum és a Jász Múzeumért Alapítvány

6.) **Zenés Múzeumi** esték c. sorozat 2-3 alkalommal

rendező: Jász Múzeum és a Jász Múzeumért Alapítvány

7.) **Belvárosi Esték** c. vegyes tematikájú ismeretterjesztő előadás sorozat
negyedévente egy alkalommal

anyagi fedezet: a Helyi identitás és kohézió erősítése a Jászberényi kistérségben c.
TOP-5.3.1.-16-JN1-2017-00005 sz. pályázat által

8.) **Isten hozta jászkapitány úr! – Találkozás a jászkapitánnyal**

anyagi fedezet: a Helyi identitás és kohézió erősítése a Jászberényi kistérségben c.
TOP-5.3.1.-16-JN1-2017-00005 sz. pályázat által

Egyéb közművelődési tevékenység:

● Szakmai segítségnyújtás és részvétel:

- Kiskundorozsma 300 éves betelepítésének ünnepe (február 9.)
- a Jászkun Redemptio 274 éves évfordulója jászberényi ünnepségen (május 6.)
- a XXX. Jász bál szervezésében (május 11.)
- a Jászkiséren megrendezésre kerülő XXV. Jász Világtalálkozón (június 8-9-10.)
- Nemzetközi Mézvásár (augusztus)
- Jász Expo rendezvénye (szeptember)
- Kunszentmárton 300 éves betelepítésének ünnepe (november 6-7.)

● **A Jász Múzeumban működő Civil szervezetek működésének segítése**

- Városvédő és Szépítő Egyesület
- Jász Múzeumért Alapítvány
- Jászsági Hagyományőrző Egylet
- Jászkapitányok Tanácsa
- Nagy Imre Társaság Jászberényi Csoportja
- Jászsági Pálinka Lovagrend

VII. Járási munka

- A jászdózsai Tájház tárgyi anyagának nyilvántartásba vételénél szakmai segítségnyújtás
- Jászsági Honismereti szakkörök szakmai segítése (Jászjákóhalma, Jászapáti, Jászdózsa, Jászboldogháza, Jászsós-szentgyörgy, Jászkisér)
- Kapcsolattartás az elszármazott jászok közösségeivel (FÉBE, JABE, ÁBK)
- Szakmai együttműködés a Jászság művészeti csoportjaival (néptáncsoportok, díszítőművészeti szakkörök, népdalkörök, citerazenekarok, lovas hagyományörzők, íjász csoportok, színjátszó csoportok)

VIII. Belföldi kapcsolatok

Együttműködések

- Helyi, területi, megyei és országos múzeumok
- Helyi, területi, megyei oktatási és kulturális intézmények
- Megyei, országos szakmai szervezetek (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Népművészeti Egyesület, Muharay Elemér Népművészeti Egyesület, Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület, MAMUTT, Vidéki Múzeumok Országos Szövetsége stb.)
- Helyi, térségi, megyei, országos civil szervezetekkel

IX. Külföldi kapcsolatok

- A jász-oszét kapcsolatok további fenntartása, fejlesztése (Oroszország)

Jászberény, 2019. január 28.

Hortiné dr. Bathó Edit
Hortiné dr. Bathó Edit
múzeumigazgató

Jász Múzeum stratégiai terve
2019 - 2024

Jászberény

A Jász Múzeum

Stratégiai terve

2019-2024

Jászberény, 2019

Bevezetés

A Jász Múzeumot az alapítástól, 1874-től 1949-ig a város működtette, 1950-ben állami tulajdonba került, s 12 éven át a minisztérium és a város közös fenntartásában, majd 1962-től, mint a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumi Szervezet tagmúzeuma működött.

A Jász Múzeum 2013. január 1-jétől, működésének 139. esztendejében – a múzeumok szervezeti átalakítása következtében – visszakerült az alapítója, Jászberény Város fenntartásába. Ettől kezdve a Jász Múzeum önálló jogi személyként működő, a költségvetési előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság tekintetében teljes jogkörrel és felelősséggel rendelkező költségvetési szerv, de gazdasági szervezete nem lévén, így a pénzügyi-gazdasági feladatokat Jászberény Város Polgármesteri Hivatala látja el. Az új helyzet anyagi biztonságot teremtett a múzeum további működéséhez.

Az új intézmény 2013. szeptember 25-én kapta meg működési engedélyét, mint járási feladatokat ellátó, területi múzeum. Gyűjtőköre a Jászság 18 települése.

A Jász Múzeum jelenleg **8 főállású munkatárssal végzi munkáját**: 1 fő igazgató (népművelő-könyvtáros-néprajzos végzettséggel), 1 fő régész, 1 fő történész, 1 fő néprajzos, 1 fő kulturális szervező, 1 fő adminisztrátor, 2 fő közönségkapcsolati munkatárs (középfokú végzettséggel). A négy szakmuzeológus közül kettő Ph.D tudományos minősítéssel rendelkezik, egy pedig doktorandusz hallgató.

Az intézmény rendszeresen él a kulturális közfoglalkoztatás adta lehetőségekkel, de lehetőséget nyújt az egyetemi, főiskolai hallgatók múzeumi gyakorlatához is.

A múzeum szakmai munkáját 2008 óta **45 múzeumi önkéntes** segíti, akik közül 18 fő részt vesz a hétvégi nyitva tartások zökkenőmentes végzésében is.

A múzeum küldetése:

A Jász Múzeum alapvető feladatának tartja a jász történelmi múlt, a népelet és a polgári élet dokumentumainak, tárgyainak gyűjtését, utókor számára való megőrzését, a műtárgyállomány tudományos feldolgozását, sokoldalú közzétételét, népszerűsítését. Kiemelt feladatnak tartjuk a gyűjteményben elhelyezett műtárgyak állagának megóvását, gondozását.

Múzeumunk működésében a tudományos munka mellett fontos szerepet szánunk a közművelődési feladatoknak, és komoly figyelmet fordítunk a két feladatkör arányos végzésére.

Ismeretterjesztő és művészeti programjainkkal szeretnénk múzeumunkat minden korosztály számára vonzóvá tenni. E munkában különös figyelmet szánunk az iskolás korosztály szülőföld iránti szeretete és tisztelete erősítésének.

Célunk, hogy a Jász Múzeum a jövőben is a Jászság kulturális életének egyik meghatározó intézménye, a honismeret és a hagyományörzés bázisa maradjon.

Tevékenységünkkel továbbra is komoly szerepet kívánunk vállalni a jász öntudat fenntartásában, erősítésében.

Felelősséget érzünk az épített és természeti örökség védelme, gondozása iránt, és lehetőségeink szerint részt veszünk az értékőrző munkában.

Tudományos, kulturális és hagyományörző munkánk során az elkövetkezendő években is együtt kívánunk működni Jászberény és a Jászság oktatási, kulturális intézményeivel, civil szervezeteivel, művészeti csoportjaival, valamint a megyei és az országos társintézményekkel, szakmai szervezetekkel.

Munkatársaink múzeumi tevékenységük során betartják az etikai szabályokat, a törvényi és az ágazati rendelkezéseket. Hangsúlyt fektetünk képzésükre és továbbképzésükre

A Jász Múzeum, mint a nemzeti örökség egyik gondozója, tudományos és hagyományőrző munkáját továbbra is Magyarország, s azon belül is Jászberény és a Jászság szolgálatába kívánja állítani.

Az intézmény bemutatása

Történeti előzmények

A Jászkun Kerületek egykori székvárosában, Jászberényben, 1873-ban, az országban elsők között vetődött fel a múzeumalapítás gondolata. Az ügy legfőbb szorgalmazója *Sipos Orbán* helyettes polgármester volt, aki szívügyének tartotta, hogy a jász történelmi emlékek méltó helyre kerüljenek, és az utókor számára fennmaradjanak. A jászok múzeumát 1874. december 26-án adták át a nagyközönségnek. Az egyre gyarapodó gyűjteményt a későbbiekben többször átköltöztették (Jászkiút Fogadó, Kerületi Székház, Városháza), míg nem 1931-ben végre állandó helyet találtak számára a Városháza üresen álló lóistállójában. A múzeum azóta is az 1842-ben épült, klasszicista stílusú, dór oszlopos, a város tulajdonában lévő, műemlék épületben működik, s kitartóan őrzi a jász múlt írásos és tárgyi emlékeit.

Az elmúlt 145 év tevékenységét számos kiváló múzeumőr, igazgató munkássága fémjelzi. A múzeum első őrre *Ozoróczky János* volt, majd *Szabó József*, *Bathó Endre*, *Almágy Árpád*, *Almási Antal* irányítása alatt működött. A századforduló időszakában *Hild Viktor* jeles régiségkutató, mint első szakmai munkatárs gondozta és gyarapította a gyűjteményt. *Banner János* régész professzor neve a Jász Múzeum történetének fontos időszakát jelentette. 1913-tól közel hét esztendőn keresztül állt a múzeum élén. Működése nyomán élénk pezsgés indult meg az intézmény életében. A múzeum gyűjtőkörét a néprajz területére is kiterjesztette, s megalapozta a gyűjtemények korszerű nyilvántartási rendjét. *Banner János* távozása után *Szele Ambró* és *Simonyi Gyula* igazgatták az intézményt. 1926-ban *Réz Kálmán* nyugalmazott plébánost bízta meg a város a múzeum anyagának gondozásával, aki mintegy 20 éven keresztül lelkes ügybuzgalmával igen sokat tett az intézmény népszerűsítése érdekében. Körülötte kibontakozott egy helytörténeti kutatócsoport (*Blénessy János*, *Porteleki József*, *Németh Ferenc*, *Komáromy József*), akik munkássága jelentős korszakot nyitott a Jászság helytörténeti és régészeti kutatásai terén. *Réz Kálmán* munkáját később *Blénessy János* főiskolai tanár folytatta.

1950-től jelentős változás következett be az intézmény életében, állami kezelésbe került, 1962-től pedig, mint a Szolnok Megyei Múzeumi Szervezet egyik tagmúzeuma működött tovább. Ebben az új helyzetben elsőként *Komáromy József* vezette a múzeumot, majd *Csalog József* régész követte. Ebben az időszakban főként a régészeti, míg *Erdész Sándor* és *Halmos István* munkássága idején elsősorban a néprajzi gyűjtemény gyarapodott. 1958-ban *Tóth János* került a múzeum élére, aki 36 éven keresztül nagy elkötelezettséggel irányította a jászok múzeumát. Működése idején figyelemre méltóan gyarapodott a helytörténeti, néprajzi, természettudományi és ipartörténeti gyűjtemény, s komoly épületszárnnyal és raktárhelyiséggel bővült a múzeum épülete. Beindította az azóta közkedveletté vált *Jászsági Füzetek* című kiadványsorozatot, és összefogta a múzeum köré csoportosult helytörténeti kutatógárdát.

1994-ben *Hortiné dr. Bathó Edit* néprajzkutató vette át a múzeum vezetését, s ez ismét jelentős fordulatot hozott az intézmény életében. Komoly épület-felújítások, raktárbővítések és szakmai eredmények fémjelzik az eltelt időszakot. A Jász Múzeum szakmai munkájának egyik fontos támpillére az 1994 óta működő *Jász Múzeumért Alapítvány*, amely jelentős szerepet vállal az állandó és időszakos kiállítások megvalósításában, szorgalmazza a

Jászságban folyó tudományos kutatómunkát, múzeumi rendezvényeket támogat, s több kiadványsorozatot jelentet meg (*Jászsági Füzetek*, *Jászsági Könyvtár*, *Jászság Népművészete*), kiadója a jász és kun települések honismereti lapjának, a *Redemptio*-nak is.

A Jász Múzeum napjainkban a Jászság tudományos, kulturális életének és hagyományörzésének egyik központja. Rendkívül sokat tesz a jász identitás és a jász összetartozás 21. századi erősítéséért.

A Jász Múzeum tudományos, közművelődési és hagyományörző munkája elismeréseként 1999-ben elnyerte az *ÉV MÚZEUMA* megtisztelő címet.

A Jász Múzeum fizikai jellemzői

A Jász Múzeum 1931 óta működik a Városháza egykori lóistállójában, s a két épület egy közös udvart alkot. A múzeum 1982-ben új épületrésszel bővült, amikor megkapta az intézmény mellett, a Mészáros Lázár utcában álló egykori Zöldkereszt egészségügyi intézmény épületét. A felújítást követően a két épületet a Táncsics Mihály utcai szakaszon egy lapos tetejű nyaktaggal összekötötték, s eleje a Jászság építészetére jellemző tulipános kerítést állítottak, s itt alakították ki a Jász Múzeum új főbejáratát.

A két épületrészt összekötő fogadó tér 2011-ben a *Jászkun kapitányok útja* elnevezésű Európai Unió projekt keretében felújításra került, s ennek következtében a múzeumba érkező látogatókat esztétikus és hangulatos környezet várja.

Az épület-bővítésnek köszönhetően a Jász Múzeum napjainkban egy U-alakú épületegyüttest képez, amelynek hátsó udvarát egy hagyományos fakerítés zárja le, amely egyben elválasztja a Városháza belső udvarától is. Az így kialakított belső udvar jól használható a különböző kulturális és múzeumpedagógiai programok rendezésére.

Az intézmény régi épületében helyezkedik el az állandó kiállítás, hátsó részében pedig az irodák kaptak helyet. Az újabb szárnyban található a múzeumi szakkönyvtár, *A szabadságharc gyermekhősei*, *A jászok kaukázusi és iráni rokonai* címet viselő kis állandó kiállítás, az időszakos kiállító terem, a feldolgozó szoba, egy néprajzi raktárhelyiség, néhány iroda, és a múzeumi munkatársak étkezője.

Mivel az intézmény nem rendelkezik külön rendezvény teremmel, ezért a különböző programokat (előadások, megnyitók, könyvbemutatók) téli időben az állandó kiállítás történeti termében, nyáron pedig a múzeum belső zárt udvarában tartjuk.

Ez idáig nem rendelkezünk múzeumpedagógiai foglalkoztató teremmel sem, amelynek hiánya évek óta komoly gondot jelentett. Az ilyen jellegű foglalkozásainkat az állandó kiállítás nagytermében, a múzeumi könyvtárban, illetve a belső udvarban rendeztük.

2019-től azonban – a fenntartónk sikeres pályázatának (EFOP-4.1.9.-16.) köszönhetően – a készülő látványraktárban egy oktató terem is kialakításra került, amelyet jól használhatunk majd múzeumpedagógiai foglalkozásokra és kisebb létszámú rendezvényekre.

Az épületrészek – régiségük miatt – gyakran szorulnak felújításra, amelyet a fenntartónk időről-időre meg is valósít. Az elmúlt két évtized alatt szakaszosan sor került a múzeum műemlék épülete tetőzetének, külső homlokzatának, valamint a benne lévő irodák, illetve a Mészáros Lázár utcában álló szárnyának belső felújítására (kivéve a néprajzi raktárt), beleértve a villamos hálózat korszerűsítését is. Sajnálatos módon ez a korszerűsítés az öreg épület tekintetében nem valósult meg. Az állandó kiállítás 1998-ban történt elkészítésekor nem kaptunk annyi támogatást, hogy a helyiségek teljes belső felújítása megtörténjen. Különösen nagy gondot okoz a falak vizesedése, a vakolat omlása és az elavult fűtési rendszer. Mivel a fűtőcsövek az állandó kiállítás installációi, paravánjai mögött húzódnak, így annak korszerűsítésére csak a kiállítás teljes lebontását követően kerülhetne sor.

Az épületszárny világítástechnikai rendszere is hasonló módon elavult, az elmúlt években annyi fejlesztés azonban mégis történt, hogy a rendkívül sokat fogyasztó hagyományos világító testeket, korszerű, ledes rendszerre cseréltük.

Az épületegyüttes biztonságtechnikai védelme (rácsozott ablakok, riasztó berendezés) jó, az előírásoknak megfelelő.

A múzeum másik, hosszú ideig megoldatlan problémája volt a raktározás. Műtárgy-gyűjteményünk évről-évre jelentős számban gyarapodik, s a tárgyak elhelyezése megfelelő nagyságú raktárhelyiségek hiányában nem volt megfelelő. A meglévő raktárak rendkívül zsúfoltak voltak, s emiatt a különböző gyűjtemény egységek nem voltak elkülönítve egymástól.

Gyűjteményünk tárolása jelenleg még több helyen történik. A Jász Múzeum épületében lévő raktárak mellett van raktárhelyiségünk a tőlünk nem messze lévő Jász Honvéd Kaszinó épületében, valamint a várostól 6,5 km-re lévő egykori Szelei úti iskola épületében.

Múzeumunk évtizedek óta fennálló égető raktározási problémája 2018-ban végre megoldásra talált. Fenntartónk, a Jászberényi Városi Önkormányzat 2017-ben beadott EFOP-4.1.9-16. sz. nyertes pályázata révén a Városházával közös udvaron egy tanulmányi látványraktár és egy oktatóterem kialakítására nyílt lehetőség. A látványraktár építésének munkálatai 2019. január elején már meg is kezdődtek.

Ugyancsak a fenntartónk támogatása révén, a műtárgy-gyűjteményünk megfelelő elhelyezése céljából kaptuk meg 2018-ban a Szent Imre herceg úton lévő egykori Kék csillag óvoda üresen álló épületét. Az épület felújítása jelenleg még folyik, de 2019 márciusára feltehetően elkészül, akkor végre használatba vehetjük, és megkezdődhet a gyűjteményi anyag szakszerű elhelyezése. Ebben az épületben tervezzük kialakítani a régészeti bázisunkat is.

A Szent Imre herceg úti gyűjteményi raktár, valamint a Városháza udvarán felépülő látványraktár hosszú távra biztosítja a Jász Múzeum óriási műtárgy-együttesének szakszerű raktározását és megőrzését. A Szent Imre herceg úti raktárépület udvarán pedig további bővítésre is van lehetőség.

A Jász Múzeum gyűjteményei

Főgyűjtemények

Régészeti gyűjtemény

Alapjait még a múzeum megalapításakor rakták le, amely a későbbiekben főként bronzkori, szarmata, avar, jász és középkori anyaggal gazdagodott. Régész muzeológus hiányában 2016 szeptemberéig a gyűjtemény zárolt volt. Egy régész alkalmazásával ezt a tilalmat 2016-ban feloldották, s az azóta végzett jászági régészeti feltárások anyaga már számos, értékes lelettel gazdagította gyűjteményünket. 2017-ben – magánszemély által történt ajándékozás révén – került a Jász Múzeumba az honfoglalás-kori süvegcsúcs, amely felbecsülhetetlen értékkel bír a magyar régészeti hagyatékban.

Éremgyűjtemény

A gyűjtemények sorban sajátos helyet foglal el a rendkívül gazdag éremanyag, amely 2016 szeptemberében újból megnyitásra került. A pénzérméken túl különösen gazdag része az I. világháborús érem és jelvény gyűjtemény, valamint a 20. század szocialista érem és plakett anyaga.

Helytörténeti gyűjtemény

Törzssanyagát a régi polgári élet használati tárgyai és az egykori Jász-Kun Kerület tárgyi emlékei képezik. Közülük különösen figyelemre méltók a történelmi zászlók, huszár egyenruhák, a Gosztonyi család relikviái, dr. Bathó Kálmán királyi közjegyző evőeszköz készlete, a Muhoray család úti étkészlete, Sóty Zoltán mülakatos mester, Varga József fafaragó mester mívés alkotásai, valamint a jászkunok 1775-ben készült, egyedülálló zárszerkezettel bíró, kovácsoltvas, ún. *privilegiális ládája*.

Helytörténeti gyűjteményünk jeles darabjai az 2007-ben, a jászberényi Nagyboldogasszony r.k. templom alatti kriptá feltárása során előkerült, 18-19. századból fennmaradt, restaurált leletek (festett és porcelán gyönggyel kivert koporsók, halotti ruhák, főkötők, egyéb ruházat, lábbelik, olvasók).

A helytörténeti gyűjteményben kiemelt helyet foglal el az ország egyik legrégebbi történelmi ereklyéje, a legendás *Lehel kürtje* vagy néven *Jászkürt*. A 12. század második feléből származó, gazdagon faragott, elefántcsont kürthez fűződik egyik legszebb hősi mondánk, a Lehel monda. A kürt a legrégebbi időktől fogva fontos szerepet játszott a jászok hagyományában, s mindenkor a jászok összetartozását szimbolizálta. Az egykori jász kapitányok gyakran viselték hatalmi jelvényként, de jeles ünnepeken ebből ittak egymás egységére is. A kürt ma is a jászok legféltettebb kincse, amit csak igen jeles alkalmakkor vesznek ki szentélyéből, s szólaltatják meg a közönség nagy örömére.

Helytörténeti gyűjteményünk alegységei:

Ilyen külön alegységet képez a *zenetörténeti gyűjtemény*, amely jelentős jászági művészek (Déryné Széppataki Róza operaénekes, Palotásy János, Beleznay Antal, Tarnay Alajos, Riszner József dalköltők, Basztl János karnagy, Székely Mihály operaénekes) hagyatékát őrzi. Másik nagy jelentőségű alegység az *egyház történeti gyűjtemény* (elsősorban egyházi ruházat, dokumentumok), amely a jászberényi r.k. templomokból, a református templomból került a gyűjteményünkbe.

A harmadik nagy alegysége az *iskola történeti gyűjtemény* (bútorzat, tankönyvek, iskolai segédletek stb.), amely a Jászság tanyasi iskoláinak megszüntetésével került a Jász Múzeumba.

Negyedik alegysége a *képeslapgyűjtemény*, amely a 19-20. századi Jászság településeinek arcát őrizték meg az utókor számára.

Ötödik alegysége a *térkép-plakát gyűjtemény*, amelynek kiemelkedő darabjai a 20. század eleji várostérképek, illetve a 2006-ban ajándékba kapott több száz darabból álló, 1960-as 70-es évekből származó moziplakát gyűjtemény.

Néprajzi gyűjtemény

A Jász Múzeum gyűjteményei közül a néprajzi a leggazdagabb és a legtekintélyesebb. A folyamatosan gyarapodó anyag egy részét állandó kiállításon szemlélhetik meg a látogatók, míg másik része raktárak polcain várja, hogy közönség elé kerüljön. A hatalmas tárgy együttesnek szép számmal vannak olyan darabjai, amelyek formai szempontból vagy díszítés tekintetében kiemelkedő jelentőséggel bírnak. Ilyen többek között a múzeum méh lakás gyűjteménye, amelynek legszebb és legrégebbi darabja egy 1770-ből, Jászapátiból származó, egy fából kialakított méhköpű, de nagy formagazdagságot mutatnak a szalmából vagy gyékényből fonott méh lakások is. A különösen szép tárgyak sorába tartoznak Nagypál Miklós mívésen faragott pásztorbotjai, mozsarai, valamint az a 18. század elejéről való, szép faragású kézimalmom, amelyet a Jászságban *lélekszáritó malomnak* neveznek, az 1875-ből való, házi készítésű, hatalmas méretű, robosztus, középorsós szőlőprés, népies nevén *sutú*.

A néprajzi gyűjtemény jelentős hányadát képezi az egykori vízi élet, a szilaj és az istállózó állattartás, a földművelés, a gabona feldolgozás és a paraszti háztartás eszközanyaga. A

kenderfeldolgozás munkaeszközei közül szépségükkel, mives faragásukkal kiemelkednek a gazdagon díszített, ún. *csörgős guzsalyok*, a tároló edények közül pedig a rendkívül változatos formájú, szalmából vagy gyékényből fonott termény- és tojástartó *kupulykák, tobozok*. A régi vallási élet emlékei között különös szépséggel bírnak az egykori vallásos társulatok szobrai (Szent Flórián szobra – 17. század, Szent Vendel szobra – 20. század), a 18. századi ún. *paraszt madonnák*, a görög kereskedők hagyatékából reánk maradt szentföldi ikon, valamint triptichon.

A néprajzi gyűjteményen belül kiemelt jelentőségű a *játékgyűjtemény*, amelynek első darabjai még az 1910-es évekből származnak, jelentősen gyarapodott az 1988-ban rendezett játékkiállítás alkalmával. A *viselet gyűjteményben* különösen figyelemre méltóak a női viselet darabjai (vállkendők, főkötők, pruszlíkok, nyárikák, ujjas lajblík, kecelék, hímzett ködmönök, rókaprémes mente) valamint a gazdagon hímzett férfi subák, de igen jelentősek a változatos formájú, finom kelméjű, szép hímzésű fehérneműk is (ágyhuzatok, terítők, pendelyek, ágykabátok, babaholmik stb.).

A ruhák tárolására való alkalmatosságok közül említést érdemelnek a festett, tulipános ládák, sublótók és faragott fennállók és sifonyok. A *bútorgyűjtemény* legszebb együttese a Jankó János által gyűjtött, a 19. század derekáról, Jászapátiból származó festett szobabútor, amely 1896-ban szerepelt a millenniumi országos néprajzi kiállításon. A *kismesterségek* közül pedig különösen a szűcsök, csizmadiák és a kovácsok eszközanyaga számottevő.

Képzőművészeti gyűjtemény

A gyűjtemény elsősorban a régi jászági festők (Vágó Pál, Gecse Árpád, Sáros András, Benke László, Makkay József, Litkey József, Vuics István) alkotásait őrzi, de mellettük ott találjuk a 48-as szabadságharc neves festője, Than Mór monumentális portréit is. A gyűjteményben jó néhány helybeli kortárs képzőművész (B. Jánosi Gyöngyi, Velkeiné Pócz Ilona, Nagyné Koncz Éva, Hajas Gyula, Simonyi Emő stb.) alkotása is megtalálható. Művészettörténész hiányában a gyűjteményt 2013-ban lezártuk, s az azóta múzeumba kerülő helytörténeti vonatkozású alkotások a helytörténeti gyűjteményben, mint alegység kapnak helyet.

Természettudományi gyűjtemény

A múzeum legfiatalabb gyűjteménye, a természettudományi gyűjtemény, amely jelenleg 44.100 darab lepkét számlál és számtalan ritka fajt tartalmaz. Szakember hiányában azonban 2013-ban ez a gyűjtemény is lezárásra került. Gondozását egy ma nyugdíjas egykori kollégánk végzi, aki egyben a gyűjtemény alapítója is volt.

Segédgyűjtemények

Történeti Dokumentációs Tár

Különösen figyelemre méltó a 16.914 darabot számláló Történeti Dokumentációs Tár, amelyben a Jászság történetére, közéletére, egyház- és iskolatörténetére, céhes iparára vonatkozó, 18-20. századi eredeti dokumentumok, valamint családi iratanyagok kapnak helyet. Rendkívül értékesek, s a külső kutatók által is gyakran használtak a digitalizált jászberényi és jászági anyakönyvek, s az ehhez tartozó mutatók.

Adattár

Az Adattárban tudományos kutatók gyűjtőcédulái, írásai, a helytörténeti kutatók pályamunkái, különböző szakdolgozatok, visszaemlékezések, megnyitó szövegek találhatók, amelyet nemcsak a szakemberek, de az érdeklődő kutatók is előszeretettel használnak.

Fotó- és diatár

A Fotótárban egyaránt megtalálhatók a ferrotípiák, az üvegnegatívok, és a hagyományos negatívok, valamint a róluk készült fotók, és napjaink modern digitális felvételei. Különösen értékes része a gyűjteménynek az archív fotók tára.

A nagyszámú Diatár anyaga már jó pár éve nem gyarapodik, de a gyűjteményben lévő diák ma is jól használhatók, digitalizálhatók.

Könyvtár

A 14.614 darabból álló könyvtárunk régészeti, helytörténeti, néprajzi, művelődéstörténeti témájú szakkönyveket őriz, különösen tekintélyes és sokak által kutatott a Jászság illetve a Jászkunság történetével, néprajzával foglalkozó könyvanyag.

Rendkívül jelentős a folyóirat anyagunk is, mely 1868-tól napjainkig őrizi a Jászságban megjelent folyóiratokat, periodikákat. A folyóiratok zöme már digitálisan is kutatható.

A Jász Múzeum állandó kiállításai

Élet a jászok földjén

A Jász Múzeum *Élet a jászok földjén* elnevezésű állandó kiállítása 1998-ban nyitotta meg kapuit a látogatók előtt. Négy nagyobb egységre tagolódik. Az első teremben régészeti kiállítás látható, amely jól illusztrálja, hogy a Jászság földje egészen a kőkortól kezdve, különböző népek által folyamatosan lakott. A névadó jászok a 13. század második felében, a kunokkal együtt érkeznek Magyarországra, s telepednek meg a Mátra hegység lábánál, a Zagyva-medencében, ahol napjainkban is élnek. A kiállítás kiemelt hangsúlyt helyez a jászok magyarországi megtelepedésére, és a törökkorban elpusztult Négyszállás település régészeti feltárásának eredményeire.

A második teremben a török hódoltság időszakát, a Jászkunság 1702-ben történt eladását, a Rákóczi szabadságharc, majd a visszaváltás (Redemptio) történéseit mutatja be. A kiállítás anyaga 1876-ig, a Jászkun Hármaskör megszüntetéséig, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye megalakulásáig tárgyalja a jászok történelmét.

Ebben a teremben ismerhetik meg a látogatók a Jászság nevezetes szülötteit (Déryné Széppataki Róza, az első magyar operaénekesnő, Pethes Imre drámai színész, Görbe János, a magyar paraszti karakter leghitelesebb megformálója, Székely Mihály operaénekes, Zirzen Janka, a magyar tanítónőképzés megteremtője, Rácz Aladár cimbalom művész, Palotásy János, Riszner József, Belezna Antal, Tarnay Alajos zeneszerzők, dalköltők, Vágó Pál festőművész)

A kiállítás leghangsúlyosabb része az 1995-ben készült *Jáskürt szentélye*, amelyben a legendás Jáskürt, más néven Lehel kürtje kap helyet, történelmi ereklyéhez méltó módon. A kiállítás mindkét pozíciójában bemutatja a kürtöt, de ízelítőt kapnak a látogatók a képmásával díszített tárgyi anyagból, valamint gyönyörködhetnek csodálatos hangjában is.

A negyedik terem a Jászság népeletét (vízi élet, település, állattartás, méhészet, lakáskultúra, viselet, szőlőművelés stb.) mutatja be az érdeklődő látogatóknak, érdekesen, látványosan, enteriőrökkel tarkítva.

A kiállítás feliratai magyar, angol, német, nyelven olvashatók, s hozzá magyar, német, angol, lengyel nyelvű kiállítás vezetők kaphatók.

A szabadságharc gyermekhősei

A kis terjedelmű állandó kiállítás 1997-ben készült. Anyagát a Pro Pátria Szövetség és a Magyarország felfedezői mozgalom tagjai gyűjtötték össze. Első bemutatója a jászberényi Gyermek Házában volt, annak megszűntetése után került a Jász Múzeumba.

Máig egyetlen kiállítás Magyarországon, amely rajzok, ábrázolások, fotók, s némi tárgyi anyag bemutatásával emléket állít az 1848/49-es szabadságharc 10-16 éves gyermek honvédeknek, akik hazájukért harcoltak, és közülük sokan az életüket is áldozták.

A kiállítás felirata magyar nyelvű, hozzá magyar nyelvű ismertető füzet kapcsolódik.

A kiállítás 2018-ban felújításra és korszerűsítésre került.

A jászok kaukázusi és iráni rokonai

2018-ban készült el a legújabb mini állandó kiállításunk, amely a jászok kaukázusi rokonait, az oszéteket, valamint iráni nyelvrokonait mutatja be. A színes képekkel, térképekkel illusztrált kiállítást, ízelítőt ad a keleti rokonok régészeti és népművészeti emlékeiből is. A kiállítás tájékoztató szövegei magyarul, angolul és oroszul egyaránt olvashatóak.

Székely Mihály emlékszoba

Kihelyezett állandó kiállítás a Városi Könyvtár 3. emeletén

Jászberény egyik nevezetes szülőtte Székely Mihály világhírű operaénekes, aki 1901-ben Spagatner Mihály néven látta meg a napvilágot a jászok fővárosában. Kiváló basszista volt, 1924-től haláláig a budapesti operaház tagja, 1946-tól örökös tagja. Csodálatos hangjával óriási sikerrel szerepelt a világ leghíresebb opera-színpadain. Főbb szerepei: Sarastro, Basilio, Borisz Godunov, Don Juan.

Jászberényben 1948-ban díszpolgárrá választották. 1963-ban Budapesten halt meg.

Az özvegye ajándékként múzeumba került személyes tárgyaival, neves színpadi jelmezeivel, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonában lévő, de tartós letéti állományba adott neobarokk üllőgarnitúrájával emlékszobát rendeztünk be az egykori zsinagóga helyén épült Városi Könyvtár harmadik emeletén. A könyvtár mellett még ma is áll Székely Mihály családjának egykori lakóháza.

A jövőben tervezzük a kihelyezett kiállítást a Jász Múzeum új látványraktárában bemutatni.

Időszaki kiállítások

A Jász Múzeum minden évben három-négy időszaki kiállítással örvendezteti meg érdeklődő látogatóit. A kiállítások tematikája a legtöbbször illeszkedik a múzeum gyűjtőköréhez (régészet, történelem, néprajz), adott esetben azonban pedig eltér tőle. (képzőművészet, iparművészet)

A kiállítások legrövidebb időtartama másfél-két hónap, a leghosszabb pedig 12 hónap. A kiállítások nyelvezete általában magyar, de indokolt esetben német vagy angol. Kiállítás vezető – az anyagi háttér hiánya miatt – csak ritkán tudunk készíteni.

Az időszaki kiállításokhoz gyakran kapcsolunk felnőtteknek vagy gyermekeknek szóló programokat. Néhány példa:

- *A Terített asztal örömei* című kiállításhoz három vacsoraestet hirdettünk meg a múzeum kertjében
- *A Mesterségek dicsérete* című kiállításhoz mesterség bemutatók társultak
- *A jász viselet* kiállításhoz viselet bemutatókat szerveztünk
- *A hatvanas évek mozija* című kiállításhoz mozi vetítésekkel kapcsolunk a múzeum kertjében.

Látogatói létszám

A Jász Múzeum állandó és időszakos kiállításai, közművelődési, múzeumpedagógiai programjai évente mintegy 18.500 fő látogatót vonzanak az intézménybe. Sajnos ezt a látogatói létszámot eddig nem tudtuk megnövelni, de jövőbeli célunk a 20 ezres vendég létszám elérése.

A Jász Múzeum mint intézmény helyzetelemzés

SWOT-elemzés

Intézményünk helyzetének elemzését a múzeumi berkekben is alkalmazott Swot-elemzés módszerével mutatjuk be. Az egyik oldalon felsoroljuk azokat a tényezőket, amelyek az intézmény erejét jelentik, de azokat az elemeket is, amelyek az intézmény belső állapotát gyengítik. Az elemzés másik oldala a külső környezet azon adottságait sorolja fel, amelyekre a múzeumnak nincs befolyása. A különböző lehetőségek pozitív hatást is gyakorolhatnak, de ugyanakkor veszélyt is jelenthetnek az intézmény számára.

Belső tényezők – Erősségek

- Épület
  - kívülről szolid megjelenésű, de belülről hangulatos, vonzó műemlék, önmagában is értéket képvisel
  - építése Jászberény város történelmének fontos eseményét idézi (a régi, lebontott városháza köveiből épült 1842-ben az új városháza udvarán lóistállónak)
  - több civil szervezetnek helyet ad
  - a városlakók által szívesen látogatott közösségi tér
- Műtárgyak, gyűjtemények
  - A múzeum a területi múzeum vonatkozásában előírt mechanikus és elektronikus védelemmel rendelkezik
  - sokszínű, értékes kulturális örökség
  - tudományos szempontból értékes műtárgyak, műtárgy-együttesek (Régészeti, Helytörténeti, Néprajzi gyűjtemény, Éremtár, Történeti Dokumentációs Tár, Adattár, Fotó- és Diatár, Természettudományi gyűjtemény)
  - történeti szempontból jelentős műtárgyak: Jászkürt – Lehel kürtje, jászok és kunok privilegiális ládája, redemptio zászló, Szabad jászok zászlaja, Szentkirályi Móricz aranytolla stb.
  - művészettörténeti szempontból jelentős műtárgyak: Jászkürt – Lehel kürtje, Mária Antoinette karkötője, altwien porcelán teás csésze a Sasfiók arcképével
- Múzeumi alapfeladatok
  - a területi múzeum vonatkozásában előírt, és a múzeum gyűjtőkörének megfelelő állandó kiállítást mutat be egész éves nyitva tartással, igény szerinti magyar, német, angol nyelvű tárlatvezetéssel, és a kiállításához kapcsolódó magyar, angol, német nyelvű kiállítás vezetővel

- rendszerezett műtárgyi állomány az új műtárgyraktárak szakszerű berendezése
- egyetemi végzettségű, Ph.D tudományos minősítésű igazgató irányítja a múzeumot
- egyetemi végzettségű régész, történész, néprajzos dolgozik az intézményben, közülük a történész Ph.D tudományos minősítéssel rendelkezik, a régész muzeológus pedig doktorandusz hallgató
- a kulturális munkatárs felsőfokú és szakirányú végzettségű
- önálló, a múzeum munkatársa által szerkeszthető honlapja működik

Belső tényezők – Gyengeségek

- Épület
  - külső homlokzata felújításra szorul
  - egyes helyiségek (állandó kiállító terem, néprajzi raktár) felújítása, korszerűsítése szükséges
  - rendezvényterem létesítése
  - megfelelő számú irodák hiánya
- Műtárgyak
  - bemutatás szempontjából kevés a kiállító tér
  - kiállítási vitrinek világításának korszerűsítése
  - új állandó kiállítás készítése
- Múzeumi alapfeladatok
  - informatikai rendszer elavultsága
  - korszerű informatikai eszközök hiánya
  - informatikai szakértő hiánya

Külső körülmények – Lehetőségek

- önkormányzati fenntartás
- minisztériumi támogatás a települési múzeumok fenntartásához
- az infrastruktúrát fejlesztő Európai Unió pályázatok
- szakmai munkát támogató hazai pályázatok
- az érdeklődés erősödése a múzeumi rendezvények iránt

Külső körülmények – Veszélyek

- kedvezőtlen társadalmi és gazdasági folyamatok térnyerése
- bizonyos pályázati lehetőségek megszűnése
- pályázat útján megvalósított projektek továbbélésének bizonytalansága
- a kulturális értékrend megváltozása

Stratégiai döntések

A Jász Múzeum mint tudományos intézmény

A Jász Múzeum szakmai tevékenységének egyik fontos alap pillére a tudományos kutató és feldolgozó munka. A tudományos munka elsősorban a gyűjtemények tudományos feldolgozásán alapszik, de mind a négy szakmuzeológus (régész, történész, két néprajzos) saját kutatási témával is rendelkezik, amelyek eredményeit önálló könyvekben, tanulmányokban, cikkekben teszik közzé, de rendszeresen tartanak az adott témáról konferencia és ismeretterjesztő előadásokat. A múzeum munkatársai komoly szerepet játszanak a Jászság és a Jászkunság történelmének, népeletének és hagyományainak jelenkori kutatásában.

A múzeum szakmunkatársai folyamatosan jelen vannak a magyar múzeumok tudományos életében.

A Jász Múzeum szakmai munkájának egyik legfőbb támogatója az 1994-ben megalapított *Jász Múzeumért Kulturális Alapítvány*, amely az intézményben működik, vezető tisztségviselői (elnöke, titkára) a múzeum munkatársai, kurátorai pedig múzeumpártoló lokálpatrióták.

A múzeum és az alapítvány 25 éve közösen valósítja meg a kitűzött szakmai feladatokat: állandó és időszakos kiállításokat, tudományos konferenciákat és emléküléseket. A múzeum szakmai segítségével a Jász Múzeumért Alapítvány aktív kiadói tevékenységet is végez. *Három kiadványsorozatot* (Jászsági Könyvtár, Jászsági Füzetek, Jászság népművészete) jelentet meg, és kiadója a Redemptio-nak, a jász és kun települések honismereti lapjának. A nevezett lap 25 éve A/4-es formátumban, színes kivitelben, 32 oldalon, 1000 példányban jelenik meg kéthavonta. A Redemptio.c. lap volt az első újkori kapocs az 1876-ban megszüntetett Jász-Kun Hármas Kerület (Jászkunság) több megyére (Jász-Nagykun-Szolnok megye, Pest megye, Bács-Kiskun megye, Csongrád megye) szétszórott mai települései között.

A Jász Múzeum rendszeres kapcsolatot tart fenn a Jászkunság múzeumainak kutatóival is, gyakran szerveznek közös konferenciákat, kiállításokat, s jelentetnek meg történeti és néprajzi kiadványokat. Ugyancsak szoros kapcsolatot ápolunk a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Levéltár, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye, de a szomszédos Pest és Heves megye múzeumainak munkatársaival is.

A tudományos kutatók mellett a múzeumot széleskörű *helytörténeti kutatógárda* veszi körül, akik munkája hiánypótló és felbecsülhetetlen értékű.

A Jász Múzeum nyitva tartási időben folyamatos *kutatószolgálatot* biztosít az amatőr kutatók, de bármilyen téma iránt érdeklődők számára is. Egyes gyűjtemények már digitálisan is kutathatók, mint a jászsági anyakönyvek, újságok.

A digitalizálási munka ugyan még gyerekcipőben jár, de egyes gyűjtemények leltárkönyvének adatai (Történeti Dokumentációs Tár, Adattár) már digitálisan is kereshetők, de megkezdődött a régészeti, helytörténeti és néprajzi tárgyak digitalizálása is. Az eddig digitalizált tárgyak már feltöltésre kerültek a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai Módszertani és Információs Központja (rövidítve OMMIK) által fenntartott online digitalizálási rendszerbe, az OnlineData rendszerbe. (<http://jadox.ommik.mnm.monguz.hu>)

A gyűjtemények digitalizálását tovább folytatjuk.

A Jász Múzeum évtizedek óta végez *járási munkát*, mivel gyűjtőterületén, a Jászág 18 településén 21 tájház, helytörténeti gyűjtemény működik. Fenntartójuk minden esetben a helyi önkormányzat, de gondozását a helyi felnőtt honismereti szakkör, baráti kör, kulturális egyesület látja el. A Jász Múzeum rendszeres szakmai tanácsokkal látja el a gyűjtemények kezelőit, de igény szerint gyakorlatban is segítséget nyújt a tárgyak nyilvántartásba vételéhez, valamint az épületek, helyiségek szakszerű berendezéséhez.

A Jász Múzeum által irányított és végzett régészeti terepbejáró és feltáró munkában komoly segítséget nyújtanak a régész muzeológus felügyelete alatt működő *fémkereső önkéntesek* (8 fő), akik segítségére a jövőben is támaszkodni kívánunk.

Fejlesztési irányok

- Alapvető stratégiai célok
  - a digitális háttérű gyűjtemény feldolgozási alapfeltételeinek és eszközigényének megteremtése
  - a digitalizálási munka végzéséhez szükséges humánerőforrás biztosítása
  - a területi múzeum státuszának megfelelő személyi állomány fenntartása, jövőbeni növelése
  - a gyűjteményi anyag védelmére szolgáló restaurátor műhely létrehozása
  - a régészeti kutatómunka alapfeltételeinek és eszköztárának megteremtése
  - újabb várostörténeti kiadványok elkészítése

A Jász Múzeum mint kulturális intézmény

A múzeum munkájában a tudományos kutatások és a muzeológiai munka mellett hangsúlyos szerepet kap a közművelődési, ismeretterjesztő, honismereti és hagyományörző tevékenység.

Közművelődési munka

A Jász Múzeum közművelődési stratégiájának egyik meghatározó elve, hogy minden korosztály részére kínáljon érdekes, szórakoztató programokat.

E programok legfőbb célja: az érdeklődés felkeltése, a múzeum iránti szimpátia kialakítása, a szórakoztatva tanítás, önfeledt kikapcsolódás biztosítása.

A Jász Múzeum közkedvelt kulturális programjai:

- Múzeumi Esték (régészeti, helytörténeti, művelődéstörténeti, néprajzi előadások)
- Zenés Múzeumi Esték (régizenei, komolyzenei, népzenei és beatzenei koncertek)
- Múzeumok Éjszakája, amelyet 2015 óta a másik két jászberényi muzeális intézménnyel (Hamza Múzeum, Szikra Galéria) egész napos programmá fejlesztettünk *Múzeumok, galériák Jászberényben éjjel-nappal* címmel. Ezzel a rendezvénnel ezt a napot a jászberényi múzeumok napjaként tartjuk számon.
- Kiállítás megnyitók (a Jász Múzeum kertjében, látványos kísérelő programmal, a végén fogadással).
- Könyvbemutatók (látványos kísérelő programmal, vendéglátással)
- Közreműködés a *Nemzetközi Mézvásár Mézkirálynő választási ceremóniája* kialakításában

Honismereti munka

Az 1960-as években országosan kibontakozó honismereti mozgalomhoz a Jászság az elsők között csatlakozott, s egymás után jöttek létre a felnőtt honismereti szakkörök (Jászfákóhalma, Jászapáti, Jászakisér, Jászárokszállás, Jászágó, Jászfényszaru, Jászszentandrás, Jászdózsa). A szakkörök zöme napjainkban is aktívan működik, és az elmúlt években új honismereti szakkörök is alakultak. (Jászboldogháza, Jászsósószentgyörgy)

A Jász Múzeum kezdettől fogva segíti és támogatja a szakkörök munkáját. (előadások tartása, szakmai instrukciók, segítség a helytörténeti gyűjtemények kiállításainak rendezésénél, vitrinek beszerzése, kölcsönzése, kiállítás megnyitása, segítség az összegyűjtött tárgyi anyagok szakszerű beletárolásánál.)

Egyéb honismereti tevékenység

- 1994-ben *Redemptio* című honismereti lap beindítása (kiterjed az egész Jászkunságra, és több megyére). A lapban rendszeresen helyet kapnak a honismereti szakkörök híryanagái, valaminta helytörténeti kutatók írásai. A lap jászsági terjesztése többek között a honismereti szakkörök segítségével folyik.
- A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Igazgatósága által meghirdetett helytörténeti és néprajzi pályázatok díjkiosztására a Jász Múzeum és a Jász Múzeumért Alapítvány rendszeresen ajánl fel pénzbeli díjat, illetve könyvjutalmat.
- *Helytörténeti gyűjtemények és tájházak a Jászságban* című könyv megjelentetése. Jászsági Füzetek 31. (2002)
- Helytörténeti, néprajzi előadások tartása, kiállítás megnyitók.
- *Gyermek Honismereti Szakkör* működtetése a Jász Múzeumban (1983-1988)
- *Sipos Orbán Gyermek Honismereti Szakkör* működtetése a Jász Múzeumban (2007- 2012)

Hagyományőrző munka

Jászsági táncgyűjtemények

Szakmai segítség nyújtása a Jászság Népi Együttes művészeti vezetői, koreográfusai részére a jászsági táncok összegyűjtéséhez feldolgozásához és színpadra állításához. (adatközlők, források, archív filmek, korábbi levéltári és helyszíni gyűjtések elérhetővé tétele, segítség a koreográfiák szokás-háttéréhez.

Jászsági népdalok

- A Jász Múzeum szakmai segítségével 1998-ban a Jász Múzeumért Alapítvány megjelentette *A jászsági zölderdőbe...* című népzenei kazettáját hivatásos népzeneészek és amatőr énekesek közreműködésével. Ez volt az első olyan népzenei kazetta, amely a Jászság egykori népdalait zenekari feldolgozásban a közönség elé tárja.
- A kazetta sikere után, 2006-ban a teljes anyag CD lemezen is kiadásra került, énekszöveg melléklettel együtt.
- A jövőben egy 2 CD-ből álló jászsági népzenei anyag megjelentetését tervezzük

Jászsági gyermekjátékok

- *Játékország csodái* címmel időszak kiállítás rendezése (1988)
- *Molnár István: Adj király, katonát! Népi gyermekjátékok Jászszentandrásról* című könyvének megjelentetése – Jászsági Füzetek 24. (1995)
- *Molnár István: Népi játékok Jászszentandrásról* című könyvének kiadása Jászsági Füzetek 40. (2008)

- 2019 májusában tervezzük megnyitni *A csutkaökörtől a legóig – A nagyszülők és unokák játécai* című új időszakos gyermekjáték kiállításunkat

Jászsági népi ételek

- *Népi ételek a Jászságból* című könyv kiadása. Jászsági Füzetek 28. (1999)
- *Népi ételek a Jászságból* című könyv. Második, bővített kiadása. Jászsági Füzetek 33. (2003)
- *Ételek Jászberény és Vechta környékéről* című könyv kiadása a vechtai Zeughaus Múzeummal közösen. Jászsági Füzetek 44. (2008)
- *A terített asztal örömei* című időszakos kiállítás a Jászság táplálkozási szokásairól, jellegzetességeiről (2008)
- Részvétel a Jászsági népi ételek főzőversenye zsűrijében, Jászberényben
- Dr. Draveczky Balázs emlékülések rendezése a Jász Múzeumban

Jászsági hímzések - szücsminták továbbélésének lehetőségei

- Díszítőművészeti szakkörök munkájának támogatása, szakmai segítségnyújtás
- *Jászsági szücsminták továbbélése napjaink textíliáin* című időszakos kiállítás megrendezése a Jász Múzeumban (1997)
- *Misi Éva – Szabó Pál Antalné: Jászsági szücsminták textíliákon* című könyv kiadása Jászság Népművészete 1. (1998)
- *Misi Éva – Szabó Pál Antalné: Jászsági szücsminták textíliákon* című könyv második, bővített kiadása. Jászság Népművészete 2. (2009)
- *A jász hímzés a 21. században* című időszakos kiállítás megrendezése a Jász Múzeumban (2013)
- Szakmai segítségnyújtás a jászsági és a kirajzott, jász gyökerű településeken működő Díszítőművészeti szakköröknek

A Jászság népviselete

- Együttműködés a *Rokolya Varróműhely* tagjaival (közös kutatás, közös gondolkodás)
- Első viseletrekonstrukciók készítése (Rokolya Varróműhely)
- *A Jászság népviselete* című időszakos kiállítás megrendezése a Jász Múzeumban (2002)
- A jász viselet népszerűsítése – az időszakos kiállítás vándoroltatása: Kiskunfélegyháza, Kecskemét, Lajosmizse, Sáropatak, Nyíregyháza – Sóstó
- *Bathó Edit: A jász viselet* című könyv kiadása. Jászsági Füzetek 36. (2004)
- *Bathó Edit: A jász viselet* című könyvének, második, bővített, javított kiadása. Jászsági Füzetek 50. (2013)
- A jász viseletről szóló tanulmányok készítése
- Előadás a jász viseletről konferenciákon és ismeretterjesztő rendezvényeken
- Rádió és tv riportok, újságcikkek a jász viseletről
- Szakmai tanácsadás jász viselet készítéséhez
- Viselet bemutatók (Jászberény, Jászfényszaru, Sáropatak, Jászapáti, Budapest, Nyíregyháza, Kiskunfélegyháza, Lajosmizse, Jászkarajenő, Kapolcs,
- A jász viselet újkori életre hívásában és népszerűsítésében nagy szerepe van a Jász Múzeum munkájának.

Történelmi hagyományok ápolása

- A *Jászkun Redemptio ünnepe* (május 6.) – Jászberény Város Önkormányzatával, a Jászkerület Nonprofit Kft-vel és a Városvédő és Szépítő Egyesülettel közösen
- *Múltidéző Történelmi Játsszóház* (május 18.) a Jász Múzeumban (a Jászkerület Nonprofit Kft-vel közösen)
- történelmi korok megjelenítése dalban, táncban, prózában és kézműves foglalkozások révén
- *Jászkapitány választásának kezdeményezése* 1998-ban (Jászfényszaru)
A kapitány választás és beiktatás ceremóniájának kidolgozása, szövegek megírása
- *A Jászkapitányok Tanácsának és a Jászkun Kapitányok Tanácsának szakmai segítése*
- Közreműködés a Jász Világtalálkozóak ceremóniájának kialakításában

Egyéb hagyományörző munka

- Kapcsolattartás és szakmai segítségnyújtás a Jászságból kirajzott, jász gyökerű településekkel (Lajosmizse, Jászkarajenő, Kiskundorozsma, Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza, Kocsér, Jászszentlászló, Újireg, Pilisjászfalu, Kunszentmárton, Ladánybene, Kerekegyháza)

Múzeumi önkéntesek

A Jász Múzeum szakmai munkáját 2008 óta mintegy 45 fő múzeumi önkéntes segíti, akik elsősorban a közművelődési programok előkészítésében és lebonyolításában nyújtanak felbecsülhetetlen értékű segítséget. Közülük 18 fő (nyugdíjasok és aktív dolgozók) részt vesznek a múzeum hétfélig ügyeleti ellátásában is. Intézményünk évek óta így tudja biztosítani a hétfélig zavartalan nyitva tartását.

A múzeumi önkéntesek munkájába időközönként a középiskolás diákok is bekapcsolódnak. Az önkéntesek munkájára az elkövetkező években is számítunk.

Civil közösségek a Jász Múzeumban

- 1.) Városvédő és Szépítő Egyesület, 1987-től
- 2.) Jász Múzeumért Kulturális Alapítvány, 1994-től
- 3.) Jászsági Hagyományörző Egylet, 2008-tól
- 4.) Nagy Imre Társaság Jászberényi Csoportja, 2013-tól
- 5.) Jászkapitányok Tanácsa, 2013-tól

Fejlesztési irányok

- * A múzeumi marketing szemlélet további fejlesztése, erősítése
- * A látogatói létszám további növelése vonzó programok szervezésével
- * Egy új rendezvényterem kialakítása
- * A múzeumot látogató célcsoportok bővítése, különös tekintettel a fiatal korosztályra
- * Az együttműködés további szélesítése a Jászberény és a Jászság oktatási intézményeivel
- * A múzeumi bevételek további növelése
- * Részvétel a kulturális programokat segítő pályázatokon, projektekben
- * A múzeum közösségi tér szerepének további erősítése
- * Az élethosszig tanulás elve alapján bekapcsolódás a felnőttképzés rendszerébe

A Jász Múzeum és a múzeumpedagógia

A Jász Múzeum kezdettől fogva komoly figyelmet szentel a fiatal korosztály megnyerésének. Legfőbb célunk eloszlatni azt a téves, de ma is sokszor érvényesülő vélekedést, miszerint *"A múzeum egy elavult, unalmas intézmény, nincs benne semmi érdekes."* Intézményünk a fiatal korosztály minden rétegének (óvodás, általános- középiskolás, felsőoktatás hallgatói) kínál érdekes, és izgalmas programokat.

- Múzeumunk 1999-től rendezi meg minden év májusában, a Múzeumi Világnaphoz kapcsolódva az egész napos **Múltidéző Történelmi Játsszóházát**, amelyen 450-500 általános iskolás korú gyermek vesz részt turnusokra osztva. A játsszóházban minden alkalommal egy-egy korszakot (jászok magyarországi bejövetele, török hódoltság kora, a Rákóczi szabadságharc időszak, Mária Terézia és a Jászkun Redemptio, az 1848-as szabadságharc) idézünk meg dallal, tánccal, muzsikával, szerepjátékkal és kézműves foglalkozásokkal.

A játsszóház 2019-ben már a 20. alkalommal kerül megrendezésre. Célközönsége Jászberény és a Jászság településeinek általános iskolái. A program folyamatosan magas részvételi létszáma jól mutatja sikerét és hasznosságát.

- Előre bejelentett igény szerint tartunk **múzeumpedagógia foglalkozásokat** a múzeum könyvtárában, kiállító termében, illetve udvarán. Múzeumpedagógusunk nem lévén, a régész, történész, néprajzos muzeológus, és a kulturális szervező kolléga vezeti a foglalkozásokat. Különösen nagy sikerű volt a korábbi években a **Jászkun kapitányok útja** elnevezésű Európai Unió projektjéhez kapcsolódó múzeumpedagógia foglalkozás sorozat, vagy 2016-ban a Magyar Szent Korona egyik hiteles másolatának bemutatásához, valamint a **Székíták, szarmaták, alánok ötvös művészete** című kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások.

- Minden évben négy-öt alkalommal tartunk **múzeumpedagógiai foglalkozást** a városban vendégeskedő **külföldi diákoknak** is. Ezeknél a foglalkozásoknál különösen törekszünk a látványra, a kreativitásra.

- A múzeumban működő Városvédő és Szépítő Egyesülettel közös szervezésben rendezzük meg immáron 15. éve a **Városvédő Ifjúsági tábor** az általános iskolás gyerekek részére.

- 2017-2018-ban – Az EMMI Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása révén – indítottuk el a **Gyere velünk a múzeumba! – A jász hagyományok nyomában** című, gyermekeknek és felnőtteknek is szóló programsorozatunkat, amelyben komoly szerepet kapott az adott témához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozás. A program óriási sikert aratott mind a gyermekek mind pedig a felnőttek körében.

Fejlesztési irányok

- A múzeum oktatási és képzési szerepének további erősítése
- Megfelelő múzeumpedagógiai eszköztár létrehozása
- Látványos, könnyen kezelhető foglalkoztató füzetek készítése
- További, érdeklődést felkeltő programok szervezése
- Az oktatási intézményekkel való együttműködés erősítése, szélesítése

- Múzeumpedagógus munkatárs alkalmazása
- A gyerekek értéket felismerő készségeinek fejlesztése
- Múzeumot látogató és szerető korosztály nevelése
- A játszva tanulás további szorgalmazása, erősítése

A Jász Múzeum mint turisztikai attrakció

A Jász Múzeum mint a Jászság, a jászok múzeuma számos történelmi, művelődéstörténeti, néprajzi értéket, látványos, kuriózumnak számító tárgyat őriz. Közülük is különösen kiemelkedik a **Jász kürt**, amelyet a hagyomány **Lehel vezér kürtjével** azonosít. A kürtöz fűződő hősi magyar monda, a tárgy titokzatossága, misztikuma, művészeti szépsége mégsem elegendő ahhoz, hogy vonzereje a gyakorlatban is érvényesüljön.

Ennek legfőbb oka nem csupán a Jász Múzeum marketing hiányosságaiban rejlik, hanem abban, hogy maga a Jászság sem hangsúlyos pont Magyarország turisztikai térképén.

Az elmúlt évtizedben jelentősen megváltoztak a látogatói szokások, s a vendégek szívesebben töltik hétvégéjüket valamelyik wellness üdülőben, mintsem országjárással. Megszűntek a szervezett, autóbuszos kirándulások, s az osztálykirándulások is. Ezen körülmények jelentősen befolyásolták a múzeum látogatói létszámának számottevő emelkedését is.

A város és a térség infrastrukturális hiányosságai (megfelelő szállás- és étkezőhelyek, gyógy- és látványfürdő) sokszor komoly gátat szabnak a különböző próbálkozásoknak.

A múzeum által szervezett látványos programok (egy-egy kuriózum kiállítás: gyermekjáték, viselet, hímzés, kriptaleletek, régészeti leletek arany másolatai, Múzeumok Éjszakája, Gyere velünk a múzeumba – A jász hagyományok nyomában c. programsorozat) elsősorban Jászberény, a Jászság és a szomszédos megyék (Heves, Pest) településének lakóit vonzzák, de jó marketing munkával felkelthető az ország távolabbi vidékéről érkező vendégek érdeklődése is.

A Jász Múzeum fontosnak tartja, hogy együttműködjön a város más kulturális és művészeti intézményeivel, s az általuk szervezett nagy horderejű programokhoz (Csángó Fesztivál, Nemzetközi Mézvásár, Zagyva Party Fesztivál) partnerként csatlakozzon. A jászsági turizmus jövőbeni továbbfejlesztésének elengedhetetlen feltétele a formális és informális együttműködés az intézményekkel, civil szervezetekkel és vállalkozókkal.

Fejlesztési irányok

- felismerni saját értékeinket, adottságainkat
- látványos, érdeklődést felkeltő múzeumi programok szervezése
- konkrét turisztikai programcsomag kidolgozása, ajánlása
- széleskörű összefogás a Jászság értékeinek vonzóvá tételéért
- sokrétű reklámtevékenység
- elkötelezett, hozzáértő szakemberek közreműködése
- a múzeum formális és informális együttműködésének erősítése

Jászberény, 2019. január 28.

Hortiné dr. Bathó Edit
Hortiné dr. Bathó Edit
múzeumigazgató

